

24.02.2016

Poliisitarkastaja Antti Simanainen

Lakivaliokunta
Eduskunta

LaV@eduskunta.fi

HE 4/2016 vp

**Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rikoslain 10 luvun sekä
pakkokeinolain 6 ja 7 luvun muuttamisesta**

Esityksessä ehdotetaan muutoksia rikoslain menettämisseuraamuksia koskevaan lukuun. Muutoksilla pantaisiin täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi rikosentekovälineiden ja rikoshyödyn jäädyttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta Euroopan unionissa. Ehdotetut muutokset laajentaisivat mahdollisuutta tuomita rikoksesta peräisin oleva omaisuus valtiolle menetetyksi.

Lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi rikoksen tuottamaa taloudellista hyötyä koskeva määritelmäsäännös. Lisäksi lakiin lisättäisiin säännökset kolmannelle osapuolelle siirretyn hyödyn tuomitsemisesta menetetyksi. Voimassa olevaa lakia muutettaisiin myös siten, että niin sanotun laajennetun hyötykonfiskaation edellytyksenä olevien rikosten luetteloa täydennettäisiin direktiivissä edellytetyn mukaisesti. Lakiin myös kirjattaisiin eräitä laajennetun hyödyn menetetyksi tuomitsemista harkittaessa huomioon otettavia seikkoja.

Lakiin lisättäisiin nykykäytäntöä selventävät säännökset menetetyksi tuomitsemista koskevan asian käsittelemisestä omana asianaan sekä menettelysäännökset asian käsittelemisestä vastaajan poissaolosta huolimatta direktiivissä tarkoitetuissa tilanteissa.

Esitykseen sisältyy myös säännös väittämisen- ja todistustaakasta menettämisseuraamusta koskevassa asiassa. Väittämistaakan osalta kantajan olisi vedottava niihin seikkoihin, joihin hänen menettämiskaatimuksensa perustuu. Kantajalla olisi myös todistustaakka mainituista seikoista, lukuun ottamatta laajennettuna hyötynä menetetyksi vaadittavan omaisuuden alkuperää, josta todistustaakka olisi vastaajalla.

Sisäministeriön edustaja on ollut mukana oikeusministeriö asettamassa työryhmässä, joka valmisti lainsäädäntöä direktiivin kansalliseksi täytäntöön panemiseksi ja esityksessä on otettu huomioon ministeriön näkemyksiä.

Sisäministeriö toteaa, että muutoksia voidaan pitää perusteltuina, kannatettavina ja tarpeellisina.

Sisäministeriö näkee erittäin tarpeellisena rikoslain 10 luvun 2 §:n muutoksen, että hyödyn menettämisseuraamukseen voidaan tuomita myös se, jolle menettämisseuraamuksen tai korvausvelvollisuuden välttämiseksi on siirtynyt rikoksella saatua hyötyä. Samoin 9 §:n muutos käännetystä todistustaakasta 3 §:ssä mainitun laajennetun rikoshyödyn osalta tulee lisäämään rikollisilta pois saadun omaisuuden määrää.

24.02.2016

Sisäministeriö kiinnittää kuitenkin lainsäätäjän huomiota siihen, että nykyisin rikolliset varautuvat etukäteen heitä mahdollisesti pois saatavan rikoshyödyn ohjautumiseen takaisin heille tai heidän lähipiirilleen. Yhä lisääntyvässä määrin tuomioistuimilta haetaan yksipuolisella tuomioilla saatavia, joilla ei ole mitään todellista pohjaa tai ne perustuvat liialliseen laskutukseen. Nämä saatavat toimitetaan sitten ulosottomiehelle odottamaan sitä tilannetta, että rikoshyötyä myöhemmin tuomitaan menetetyksi. Tilanteen korjaamiseksi tulisi tehdä muutoksia ulosottolainsäädäntöön.

Poliisitarkastaja

Antti Simanainen

Tiedoksi

Petteri Orpo
Päivi Nerg
Mikko Kortelainen
Kauko Aaltomaa
Sanna Heikinheimo
Anja Sademies, Tiina Landstöm, Riitta Joensuu, Annamajja Vihervirta
oikeus@intermin.fi
lainsaadantoyksikko_poliisiosasto@intermin.fi